

Константина Велики, твърдѣ рѣждясаи. Между Св. София и Народното Събрание се открили много гробници и двѣ малки църквици. Най-старата църква въ града е така наречената *Гюлджамии*, въ центъра на града. Отвѣнъ тя изглежда като окръгла кула около 10 метра висока; вѣтрѣ стѣнитѣ сѣ били покрити съ живопись, която останала подѣ турската мазилка, когато сградата била прѣвѣрната отъ църква въ джамия. Сега, като откъртили послѣдвната, открили стара живопись, подѣ която се виждатъ славянски и грѣцки надписи. . . . Тази църква е била посвѣтена на Св. Георги. Слѣдѣ смъртъта на I български князь Александъръ, тя дълго врѣме е служила за негова гробница, а сега е черква.

Не по-малко бѣлѣжити сѣ нѣкои отъ 25-тѣ черквици и мѣнастирчета, разположени по политѣ на Стара планина и Витоша, въ околността на София. Така въ селото Бояна, разположено въ сѣверо-западнитѣ поли на Витоша, се намира стара църквица св. Пантелеймонъ, съградена още въ врѣмето на Севастократора Калояна и зографисана въ врѣмето на царь Константинъ Асѣня. По стѣнитѣ ѝ се забѣлѣзватъ образитѣ на Калояна и жена му Деспени въ природна голѣмина.

Малко по-на изтокъ, скрито въ лѣсѣ отъ голѣми стари орѣхи, се намира селото Драгалевци, прѣсѣчено отъ редица буйни планински потоци. Надъ селото, въ една долчина на Витоша, е сгущенъ мѣнастирътъ, основанъ отъ българския царь Иванъ Александъръ въ половината на 14 вѣкъ. Църквицата, запазена и до днесъ, си помни името: *Прѣчистен Богоматери иже истъ къ Битоши*.

Градътъ София, който е ималъ таково голѣмо значение въ старата ни история, е билъ и като важенъ български центъръ прѣзъ врѣме на турското ни робство. Тукъ не по-късно отъ другитѣ градове се захванала и борбата за духовното ни освобождение отъ фанариотитѣ. София е дала бѣлѣжити труженици за народното ни свѣстяване като Ивана Николаева Денкоглу и др. — Тукъ още въ първата половина на миналото столѣтие е имало добрѣ наредени училища съ бѣлѣжити учители, като Сава Филаретова и др. . .